

AĞIR PREEKLAMPSİYA OLDUQDA:

Ciddi fəsadların qarşısının alınmasının tək bir yolu doğuşdur (döldən azad olunma). Doğuşun dəqiq vaxtının seçilməsi qadının vəziyyətindən asılıdır və hamilənin özü ilə müzakirə edilməlidir. Bəzi hallarda doğuşun induksiyası üçün kifayət qədər vaxt olur, bəzi hallarda isə doğuş təcili olaraq qeysəriyyə əməliyyatı ilə həyata keçirilir.

Doğum şöbəində hamilə daimi nəzarət altında saxlanılır. Ciddi vəziyyətlərdə isə reanimasiya və ya intensiv terapiya şöbəsinə yerləşdirilir.

DOĞUŞDAN SONRA NƏ BAŞ VERİR?

Adətən, doğuşdan sonra preeklampsiya keçib gedir. Ağır preeklampsiyalarda doğuşdan bir neçə gün sonra da fəsadlar baş verə bilər. Bu səbəbdən nəzarət və təzyiqli tənzimləyən müalicə davam etdirilir.

Körpə vaxtından əvvəl və ya azçəkili doğulduqda nəzarət altında saxlanıla bilər. Ancaq siz onu əmizdirə və ya öz südünüzü sağıb verə bilərsiniz.

Doğuşdan 6-8 həftə sonra təkrar həkiminizin müayinəsinə getməlisiniz. Bu zaman sidikdə zülal aşkarlanırsa və ya zahı hələ də dərman qəbul edirsə, qadını mütəxəssis müayinəsinə göndərə bilərlər.

GƏLƏCƏK HAMILƏLİKDƏ PREEKLAMPSİYA TƏKRARLANA BİLƏRMİ?

Ümumiyyətlə, preeklampsiya keçirmiş hər altı qadıncadan birində gələcək hamiləliyində preeklampsiya təkrar baş verə bilər. Bu səbəbdən təkrar hamilə qaldıqda mümkün qədər tez öz sahə tibb işçinizlə (mama-ginekoloq, mama) əlaqə saxlayın.

Bakı, AZ1122, H. Zərdabi küç., 96
Tel: 431-60-88, Faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

Buklet "Ana və uşaqların sağlamlığının yaxşılaşdırılmasına dair 2014-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planı"na uyğun olaraq Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış və çap edilmişdir.

PREEKLAMPSİYA

(HAMILƏLİKDƏ)

**PREEKLAMPSİYA
HAMILƏLİYİN 20-Cİ
HƏFTƏSİNDƏN SONRA
RAST GƏLİNƏN VƏZİYYƏTDİR.**

PREEKLAMPSIYA NƏDİR?

Adətən, preeklampsiya hamiləliyin 20-ci həftəsindən sonra rast gəlinən vəziyyətdir. Bu zaman 2 əlamət/simptom birgə müşahidə olunur:

Qan təzyiqinin yüksəlməsi (hipertoniya)

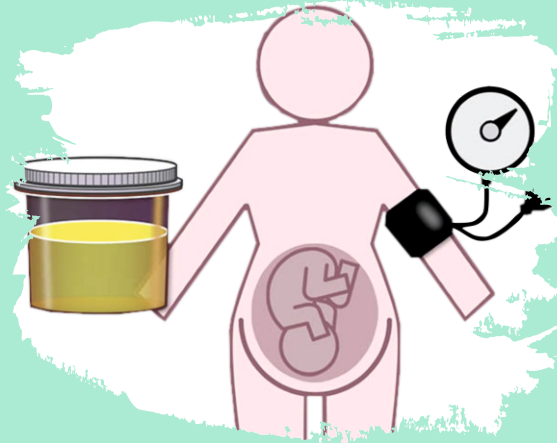
Sidikdə zülal (proteinuriya)

Preeklampsianın baş vermə səbəbi dəqiq bilinmir.

Çox vaxt simptomuz keçir və hamiləliklə bağlı müayinələr zamanı aşkarlanır. Məhz buna görə də hamiləlik dövründə həkimə hər gəliş zamanı sizdən sidik nümunəsi gətirməyiniz xahiş edilir və qan təzyiqiniz ölçülür.

MƏN PREEKLAMPSIYA BARƏDƏ NƏYİ BİLMƏLİYƏM?

Preeklampsiya hər 100 hamilə qadınlardan 5-7-də müşahidə olunur. Adətən, mülayim keçir və hamiləliyi az təsir göstərir. Buna baxmayaraq, əgər sizdə preeklampsiya müşahidə olunursa, bilməlisiniz ki, nadir hallarda preeklampsiya çox ağır vəziyyətə çevrilə bilər.

Ağır preeklampsianın əlamətlərinə aiddir:

- sadə ağrıkəsici dərmanlarla keçməyən kəskin baş ağrısı
- bulanıq görmə və ya gözlərin qabağında işartı kimi görmə problemləri,
- qabırğalardan bir az aşağı nahiyyədə ağrı
- antasidlərlə (turşuluğu neytrallaşdıran vasitələr) keçməyən qızcırma
- üz nahiyyəsinin, əllərin və ya ayaqların sürətlə artan ödemə
- qeyri-kafi ümumi vəziyyət.

BU SİMPTOMLAR CİDDİDİR VƏ DƏRHAL TİBBİ YARDIM TƏLƏB OLUNUR.

PREEKLAMPSIYA KÖRPƏYƏ NECƏ TƏSİR EDƏ BİLƏR?

Preeklampsiya ciftin inkişafına mənfi təsir göstərir, bu da dölün normal böyüməsinə çətinlik törədir. Belə hallarda həmçinin ana bətnindəki dölyanı mayenin azlığı müşahidə olunur.

PREEKLAMPSIYANIN HANSI RİSK FAKTORLARI VAR?

Bütün hamilələ qadınlarda preeklampsiya baş verməsi riski vardır. Ancaq bu risk aşağıdakı hallarda daha yüksəkdir:

- hamiləlikdən əvvəl sizin qan təzyiqiniz yüksək olub
- sizin qan təzyiqiniz əvvəlki hamiləlikdə yüksək olub
- sizdə böyrək problemləri, şəkərli diabet və ya immun sistemə təsir göstərən qurdeşənəyi kimi digər tibbi problemlər vardır

Əgər sizdə bunların hər hansı biri mövcuddursa, böyük ehtimalla həkiminiz preeklampsiya riskini azaltmaq üçün hamiləliyin 12-ci həftəsindən başlayaraq gündə bir dəfə kiçik dozada aspirin qəbul etməyi sizə məsləhət görəcək.

PREEKLAMPSIYAYA NECƏ NƏZARƏT EDİLİR?

Əgər sizə preeklampsiya diaqnozu qoyulursa, siz xəstəxana şəraitində müayinə olunmalısınız:

- qan təzyiqiniz müntəzəm ölçüləcək və təzyiqin tənzimlənməsi üçün müalicə təklif olunacaq
- qan analizləri və sidikdə zülalın miqdarının ölçülməsi üçün analizlər təyin ediləcək
- dölün inkişafını və vəziyyətinin təyin edilməsi üçün ürəkdöyüntüsünə nəzarət ediləcək və ultrasəs müayinəsi aparılacaq.